

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

datum 29 mei 2013

Betreffende wetsvoorstel:

33182

Wijziging van de Pensioenwet en enige andere wetten in verband met versterking van het bestuur bij pensioenfondsen en enige andere wijzigingen (Wet versterking bestuur pensioenfondsen)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 28 mei 2013 aangenomen door de Tweede Kamer. SGP, CDA, ChristenUnie, VVD, PvdA en GroenLinks stemden voor.

Aangenomen amendementen

Artikel I en II, diverse onderdelen

28 → **33** (Vermeij en Lodders)

In artikel 115, tweede lid, is de samenstelling van de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad geregeld. Bepaald is dat in de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad de deelnemers en pensioengerechtigden evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen zijn vertegenwoordigd. Aan deze bepaling wordt een zinsnede toegevoegd op grond waarvan de werkgever deel kan uitmaken van de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad indien de werkgever of de deelnemers en gepensioneerden dit wensen.

Daarnaast wordt in dit amendement geregeld dat de naam van de "deelnemers- en pensioengerechtigdenraad" in verband met de mogelijke deelname van werkgeversvertegenwoordigers in het gehele wetsvoorstel wordt gewijzigd in "verantwoordingsorgaan", waarbij dit uit het oogpunt van rechtsuniformiteit ook

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

plaatsvindt bij de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad binnen de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

Aangenomen. Voor: PVV, SGP, ChristenUnie, VVD, D66, GroenLinks en PvdA.

Artikel I, onderdeel D en artikel II onderdeel C

23 → 37 → **42** (Omtzigt)

Voor een goed functionerend pensioenfonds is het noodzakelijk dat alle organen binnen het fonds én sociale partners respectievelijk beroepsgenoten eenduidig handelen. Dit leidt er toe dat belanghebbenden beter weten wat ze van hun fonds kunnen verwachten. Naar verwachting vergroot dit het vertrouwen.

Om eenduidig handelen te bereiken dient een pensioenfonds een eenduidige set uitgangspunten voor het fondsbeleid te formuleren. Dit leidt er toe dat de doelstellingen en uitgangspunten, waaronder de risicohouding voor allen die betrokken zijn bij de besturing van het pensioenfonds steeds helder voor ogen staan en worden nagestreefd. Het maakt toetsing van opdrachtverstrekking en -aanvaarding, besluitvorming, verantwoording, advies en toezicht aan expliciet geformuleerde gezamenlijke uitgangspunten mogelijk.

Bij dit alles is onderscheid te maken tussen eenduidig handelen van enerzijds bestuur en fondsorganen en anderzijds bestuur in relatie tot de sociale partners respectievelijk de beroepsgenoten.

Het bestuur heeft formeel uitsluitend invloed op een eenduidige koers van het fonds zelf, samen met de andere fondsorganen. Voor dit deel van de eenduidige koers dient het bestuur verantwoordelijkheid te nemen.

In haar relatie met sociale partners respectievelijk beroepsgenoten zou het bestuur een inspanningsverplichting moeten hebben om van de sociale partners respectievelijk beroepsgenoten zoveel mogelijk duidelijkheid te krijgen over hun beleid en doelstellingen: (hardheids-)doelstellingen, toeslagambities en risicohouding voor de pensioenregeling(-en) die zij als opdracht in uitvoering aan het pensioenfonds geven.

Daarbij dient het bestuur verantwoordelijkheid te nemen voor een formele opdrachtaanvaarding. Bij deze aanvaarding kan het bestuur dan de set beleidsuitgangspunten van het pensioenfonds voor het toetsen van de door de sociale partners aangedragen pensioenregelingen toepassen. Dit is een goede zaak, gezien de onduidelijkheid die de afgelopen jaren regelmatig is ontstaan over uitvoering en financiering van pensioenregelingen.

Het wetsvoorstel geeft geen instrumenten voor het uitzetten van een eenduidige koers. Er worden geen regels gegeven voor het realiseren van een breed draagvlak voor het beleid binnen de organen van het pensioenfonds en bij sociale partners respectievelijk beroepsgenoten.

In dit amendement wordt daarom voorgesteld voor te schrijven dat het pensioenfonds gezamenlijk gedragen doelstellingen, uitgangspunten en risicohouding vastlegt. Daarbij

worden deze elementen in een open norm vastgelegd. Daarbij is nodig dat pensioenfondsen deze elementen zodanig concreet vastleggen, dat ze door alle betrokkenen als uitgangspunten kunnen worden gebruikt voor toetsing van opdrachtverstrekking en -aanvaarding, besluitvorming, verantwoording, advies en toezicht.

Bovenstaande wordt sterk ondersteund door de aanbevelingen in het rapport 'Kijken in de spiegel' dat dinsdag 21 mei j.l. door de Werkgroep Integriteit Pensioenfondsen is uitgebracht. Deze werkgroep onder leiding van dhr. Frijs heeft gerapporteerd over de uitkomsten op haar opdracht: "Het ontwikkelen van aanbevelingen voor een beter pensioenfondsbestuur in het licht van recente ontwikkelingen en rekening houdend met versterking van de verantwoording door pensioenfondsen met betrekking tot hun beleid en de wijze waarop aan het beleid uitvoering wordt gegeven."

In het rapport wordt op basis van de recente ontwikkelingen die relevant zijn voor pensioenfondsen in Nederland een aantal bestuurlijke dilemma's geschetst. Vervolgens geeft het rapport handreikingen hoe pensioenfondsen in hun besluitvorming op een integere wijze kunnen omgaan met deze dilemma's en met het uitvoeren van het beleid.

Deze handreikingen worden vertaald in een negental door besturen van pensioenfondsen vast te leggen algemene uitgangspunten. Belangrijk algemeen uitgangspunt is dat de doelstellingen duidelijk worden uitgewerkt en aansluiten op het pensioencontract (de opdracht van sociale partners aan het pensioenfonds). Deze doelstellingen dienen volgens de werkgroep vervolgens concreet te worden vertaald naar policy en investment beliefs.

Met het hierboven weergegeven amendementsvoorstel wordt een wettelijke basis gelegd voor invulling van de aanbevelingen in het rapport.

Aangenomen. Tegen: VVD.

Artikel I, onderdeel D en artikel II, onderdeel C

25 (Madlener)

Dit amendement regelt de wettelijke verplichting voor de raad van toezicht van een pensioenfonds tot een melding van disfunctioneren van het bestuur bij externe toezichthouder De Nederlandsche Bank, indien de benoemende instanties niet binnen een redelijke termijn naar tevredenheid van de raad van toezicht handelen op een interne melding van disfunctioneren van het bestuur.

Volledige transparantie richting de externe toezichthouder is evident, vandaar dat de versterking van het interne toezicht middels dit wetsvoorstel geen reden is om geen meldingsplicht van disfunctioneren richting de externe toezichthouder op te nemen.

Met algemene stemmen aangenomen.

Artikel I, onderdeel D, artikel II, onderdeel C

27 → 43 → 43 → **50** (Van Weyenberg en Lodders)

Dit amendement heeft tot doel te voorkomen dat ongebonden leden geweerd worden uit de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad. Het regelt dat 1% of ten minste 500 van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden kunnen eisen dat er directe

verkiezingen plaatsvinden voor de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad. De leden van de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad die de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden vertegenwoordigen, kunnen in dat geval worden gekozen door die deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Het geeft daarmee meer kansen voor ongeorganiseerden. Tevens zorgt dit amendement voor voldoende draagvlak voor verkiezingen voor de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad.

Wanneer deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden initiatieven ondernemen om de 'drempel' (1%, of ten minste 500, van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) te realiseren, is het pensioenfonds gehouden om ten aanzien van het behalen van die drempel voldoende medewerking te verlenen. Een voorbeeld van het voldoende medewerking verlenen is het benaderen van deelnemers, gewezen deelnemers of pensioengerechtigden over het feit dat er – mogelijk, indien de drempel daartoe wordt gehaald – verkiezingen worden georganiseerd. Zodoende worden zij in de gelegenheid gesteld hun steun tot het houden van verkiezingen, uit te spreken. Deelnemers, gewezen deelnemers of pensioengerechtigden kunnen bijvoorbeeld op de hoogte worden gesteld per brief of e-mail. Ook andere vormen van medewerking die tot de goedkeuring van de initiatiefnemers leidt, dienen te worden gegeven.

Aangenomen. Voor: PVV, SGP, VVD, 50PLUS, D66, GroenLinks en PvdA.

Artikel I, onderdelen D en J

21 → 44 → **47** (Omtzigt)

Dit amendement beoogt de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad een aantal advies- en beroepsrechten te geven bij essentiële besluiten van het fonds zoals liquidatie van het fonds.

Aangenomen. Tegen: VVD.

Artikel I, onderdeel D

30 → **34** (Lodders c.s.)

Dit amendement regelt dat het belanghebbendenorgaan een goedkeuringsrecht in plaats van een adviesrecht krijgt ten aanzien van voorgenomen besluiten met betrekking tot:

- gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het pensioenfonds of overname van verplichtingen door het pensioenfonds;
- liquidatie, fusie of splitsing van het pensioenfonds;
- het omzetten van het pensioenfonds in een andere rechtsvorm, bedoeld in artikel 18 van Boek 2 van het Burgerlijke Wetboek;
- samenvoeging van pensioenfondsen als bedoeld in de definitie van ondernemingspensioenfondsen in artikel 1.

Met algemene stemmen aangenomen.

Nieuw artikel IVA

49 (Omtzigt)

Dit amendement heeft tot doel om bestaande medezeggenschapslacunes van de ondernemingsraad bij pensioenfondsen weg te nemen. Het amendement voorkomt dat er besluiten worden genomen over het pensioen zonder medezeggenschap ten aanzien van drie specifieke situaties bij pensioenfondsen.

Het amendement waarborgt dat de ondernemingsraad instemmingsrecht krijgt bij de totstandkoming van een pensioenovereenkomst die wordt ondergebracht bij een ondernemingspensioenfonds (onderdeel a). Bij pensioenovereenkomsten die worden ondergebracht bij een pensioenverzekeraar of premiepensioeninstelling heeft de ondernemingsraad al instemmingsrecht. Dat ontbreekt bij de pensioenovereenkomst die wordt ondergebracht bij een ondernemingspensioenfonds. Dit amendement brengt de medezeggenschap bij uitvoerders in evenwicht. Na de onderbrenging van de pensioenovereenkomst bij het ondernemingspensioenfonds is de medezeggenschap die geldt bij dat pensioenfonds van toepassing.

Het amendement geeft de OR ook instemmingsrecht bij niet verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen (onderdeel b). Dat is een vergelijkbare situatie als de onderbrenging bij de pensioenovereenkomst. Het instemmingsrecht ziet op voorgenomen besluiten van de ondernemer tot vrijwillige aansluiting en vertrek. De ondernemer die de pensioenovereenkomst die geldt bij het niet verplicht gestelde pensioenfonds wil overeenkomen met zijn werknemers of die pensioenovereenkomst wil intrekken door de aansluiting te beëindigen moet dat voornemen ter instemming voorleggen aan de ondernemingsraad. Beide besluiten beïnvloeden het pensioen van werknemers van de onderneming en zijn nu zonder medezeggenschap van de werknemers die het betreft. Aanspraakgerechtigden zijn na aansluiting bij een niet verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds mogelijk niet vertegenwoordigd in het medezeggenschapsorgaan van dat pensioenfonds.

Onderdeel c geeft de ondernemingsraad instemmingsrecht over voorgenomen besluiten van de ondernemer die deelneemt aan een verplicht gestelde pensioenregeling maar uitsluitend voor zover de pensioenovereenkomst niet verplicht is gesteld. Een voorbeeld daarvan is een excedentregeling die ook kan worden uitgevoerd door een verzekeraar. Ook in dit geval heeft de ondernemingsraad instemmingsrecht over zowel vaststelling als intrekking. Het instemmingsrecht is bij verplicht gestelde pensioenfondsen dus beperkt tot dat deel van de pensioenovereenkomst dat niet verplicht is (onderbrenging en exit).

Om bovenstaande redenen is het van belang dat de ondernemingsraad instemmingsrecht krijgt ten aanzien van genoemde besluiten.

Aangenomen. Tegen: VVD.

Verworpen en ingetrokken amendementen

Artikel I, onderdeel A en artikel IV

22 → 38 → 45 → **48** (Omtzigt)

Dit amendement heeft tot doel om de medezeggenschap van de ondernemingsraad bij verzekerde regelingen en premiepensioeninstellingen te waarborgen en een medezeggenschapstekort van de ondernemingsraad ten aanzien van de uitvoeringsovereenkomst te voorkomen. Het amendement verduidelijkt dat de ondernemingsraad zowel instemmingsrecht heeft ten aanzien van de

pensioenovereenkomst als de uitvoeringsovereenkomst. Bovendien brengt het amendement de tekst van de Wet op de ondernemingsraden (hierna: WOR) in lijn met de Pensioenwet door de begrippen pensioenovereenkomst en uitvoeringsovereenkomst tot uitgangspunt te nemen in plaats van de thans gehanteerde maar niet gedefinieerde omschrijving «regeling met betrekking tot een pensioenverzekering». Daarnaast wordt de medezeggenschap van de ondernemingsraad ten aanzien van de premiepensioeninstelling, de pensioeninstelling uit een andere lidstaat, het pensioenfonds met ontheffing en de verzekeraar met zetel in buitenland die nu is vastgelegd in artikel 23, vierde lid, Pensioenwet overbodig door die medezeggenschapsregel te integreren in de WOR.

De basisgedachte van de WOR is medezeggenschap bij de arbeidsvoorwaarde pensioen. Het instemmingsrecht ten aanzien van de pensioenovereenkomst – hetgeen tussen een werkgever en een werknemer is overeengekomen betreffende pensioen – lijkt evident. Zonder invloed op de totstandkoming, wijziging of beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst heeft de ondernemingsraad geen volle medezeggenschap over de arbeidsvoorwaarde pensioen en ontstaat een medezeggenschapstekort. De keuze voor de pensioenuitvoerder, het (verzekerings)product en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsovereenkomst is namelijk eveneens direct of indirect van invloed op de hoogte van de arbeidsvoorwaarde pensioen voor deelnemers, slapers en pensioengerechtigden. In de uitvoeringsovereenkomst staan bijvoorbeeld financieringsafspraken die de hoogte van de indexatie bepalen, beleggingsbepalingen, exit-bepalingen en bepalingen over waardeoverdracht. Een wijziging in de financieringssystematiek van de indexatie of de premiestelling in de uitvoeringsovereenkomst beïnvloedt de financiële uitkomst van de pensioenen zonder dat de pensioenovereenkomst (direct) wordt gewijzigd. Bij beschikbare premieregelingen bevat de pensioenovereenkomst (slechts) de hoogte van de beschikbare premie, de uitvoering(sovereenkomst) is bepalend voor bijvoorbeeld de fondsen waarin wordt belegd (goedkopere indexfondsen of duurdere actief gemanagede fondsen), de lifecyclesystematiek, de eventuele mogelijkheid tot opting-out en de wijze waarop wordt omgegaan met zogenaamde «sterftewinst» (of deze ten goede komt aan de werkgever, de deelnemers of de pensioenuitvoerder). Een overstap van de werkgever naar een andere verzekeraar betekent dat de gevolgen van exitbepalingen bij die verzekeraar relevant worden alsmede besluiten tot collectieve waardeoverdracht van pensioen (en tarieven). Het zijn allemaal besluiten over de uitvoering die de hoogte van de pensioenaanspraken en -rechten van aanspraakgerechtigden beïnvloeden. Dat legitimeert inspraak en medezeggenschap van de ondernemingsraad. Het op grond van de principes voor goed pensioenfondsbestuur bestaande adviesrecht van de ondernemingsraad bij (verlenging van) de uitvoeringsovereenkomst (principe D9) is geen realistisch alternatief, want geen effectief medezeggenschapsinstrument. Het is geen adviesrecht in de zin van de WOR, zodat er geen beroep openstaat bij de Ondernemingskamer van het Hof Amsterdam conform artikel 26 WOR. Het is zelfs twijfelachtig of de ondernemingsraad procesbevoegdheid heeft om nakoming van het adviesrecht af te dwingen.

Ook gezien vanuit de medezeggenschapssystematiek bij pensioenfondsen oogt het merkwaardig dat een ondernemingsraad geen medezeggenschapsrecht heeft ten aanzien van de uitvoeringsovereenkomst. Bij pensioenfondsen heeft de deelnemersraad een wettelijk adviesrecht inzake voorgenomen besluiten van het pensioenfonds over zowel het

pensioenreglement als de uitvoeringsovereenkomst (artikel 111 Pensioenwet) met daaraan gekoppeld het beroep bij de Ondernemingskamer (artikel 217 Pensioenwet), terwijl in pensioenfondsen doorgaans (vertegenwoordigers van) sociale partners deel uitmaken van het pensioenfondsbestuur. Dat er bij verzekerde regelingen geen plaats is voor (serieuze) medezeggenschap over de uitvoeringsovereenkomst lijkt in strijd met de bedoeling van de WOR.

Om bovenstaande redenen is het van belang dat de WOR duidelijk bepaalt dat de ondernemingsraad bij verzekerde regelingen en premiepensioeninstellingen en overige genoemde pensioeninstellingen instemmingsrecht heeft over zowel de pensioenovereenkomst als de uitvoeringsovereenkomst.

Verworpen. Voor: PVV, SGP, CDA, ChristenUnie, 50PLUS, D66, GroenLinks, PvdD en SP.

Artikel I, onderdeel D

17 (Van Weyenberg)

Dit amendement strekt ertoe het wetsvoorstel in overeenstemming te brengen met het onlangs tot wet verheven initiatiefwetsvoorstel van de leden Koser Kaya en Blok (wet van 23 april 2012, Staatsblad 2012, 203). In deze wet is de maximering van het aantal zetels voor de pensioengerechtigden uit de wetgeving geschrapt. Er is geen goede grond om zo kort na deze wetswijziging deze maximering opnieuw in te voeren. In het amendement worden daartoe de artikelen 100 (eerste en tweede lid) en 102 (eerste en tweede lid) met betrekking tot de paritaire fondsbesturen aangepast. Als wettelijke maatstaf voor de verdeling van bestuurszetels tussen de pensioengerechtigden en de werknemers wordt daarbij, overeenkomstig de vorenbedoelde wet van 23 april 2012, de evenwichtige vertegenwoordiging op basis van de onderlinge getalsverhoudingen gehandhaafd.

Verworpen. Voor: PVV, 50PLUS en D66.

Artikel I, onderdeel D en artikel II, onderdeel C

31 → 32 (Van Weyenberg)

In artikel I, onderdeel D, respectievelijk artikel II, onderdeel C, van het voorliggende wetsvoorstel worden in artikel 105, derde lid, respectievelijk artikel 110b, derde lid, bestuursleden van minderheden in hun rechten beknot. Besturen zijn doorgaans klein. Verschillende groepen hebben vaak maar één zetel in het bestuur. Zo'n minderheid kan de groep pensioengerechtigden zijn, maar bijvoorbeeld ook jongere of oudere werknemers, of vrouwen. Het mag niet zo zijn dat een dergelijke meerderheid een minderheid beknot in diens mogelijkheden. Dat is per definitie onevenwichtig. Iedere minderheid moet zich kunnen laten bijstaan door een deskundige. Uiteraard binnen redelijke grenzen. Daarom schrapt dit amendement de beperking dat "krachtens een bestuursbesluit, waarbij ten minste één vierde van de bestuurders zich daarvoor heeft uitgesproken".

Verworpen. Voor: SGP, 50PLUS, D66 en GroenLinks.

Artikel I, onderdelen D, J en K

24 → 29 → 35 (Van Weyenberg en Madlener)

Adviesrecht

Het doel van een pensioenfonds is het zorgen voor goede pensioenen voor de verzekerden van het fonds. Het fonds beheert daartoe uitgesteld loon van de verzekerden. Het zijn daarom primair de verzekerden die – binnen het kader van de wet – bevoegd en verantwoordelijk dienen te zijn met betrekking tot alle belangrijke inhoudelijke en procedurele besluiten van het fonds, want die besluiten raken hen direct. Daartoe dient de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad over alle belangrijke besluiten een adviesrecht te krijgen. Zo'n adviesrecht bestaat in de huidige situatie wel voor de deelnemersraad. Echter, in dit wetsvoorstel ontbreekt een adviesrecht voor de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad. Dit amendement brengt daar verandering in.

De in de Nota naar aanleiding van het verslag gegeven argumentatie voor het niet toekennen van adviesrechten aan de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad is niet sterk. Het argument dat pensioengerechtigden vertegenwoordigd zijn in het bestuur, waardoor verdere medezeggenschap voor deze groep niet nodig zou zijn, sterker nog, ongewenst is, tast echter tevens de medezeggenschapspositie van werknemers aan. Dit argument miskent voorts het verschil tussen de collectieve bestuursverantwoordelijkheid en de rol van de deelnemers en pensioengerechtigden bij de behartiging van deelbelangen in de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad. Het is niet voldoende om de adviesfunctie over te laten aan een raad van toezicht of visitatiecommissie, welke bestaat uit buitenstaanders die zelf niet worden geraakt door die besluiten.

Voorts zijn besturen doorgaans klein. Er zitten slechts enkele deelnemers en pensioengerechtigden in. Het is daardoor onmogelijk de diversiteit van de populatie van verzekerden van een fonds in het bestuur te vertegenwoordigen. De diversiteit kan in de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad veel beter tot zijn recht komen. Iedere specifieke groep heeft zicht op de eigen problemen die in de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad wel gesignaleerd kunnen worden. Daarom is het van belang dat de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad geconsulteerd wordt voorafgaande aan belangrijke besluiten.

Beroepsrecht

Het beroepsrecht beoogt een rechterlijke uitspraak te kunnen verkrijgen indien twijfel bestaat over de vraag of het fondsbestuur aan de wettelijke plicht tot evenwichtige belangenbehartiging in het pensioenbeleid voldoende inhoud heeft gegeven. De deelnemers- en pensioengerechtigdenraad is bij uitstek het orgaan dat in aanmerking komt om daartoe het initiatief te nemen, omdat in dit orgaan de diversiteit in de samenstelling van het verzekerdenbestand het beste tot uitdrukking kan komen.

Zoals dat thans – ingevolge artikel 217 van de Pensioenwet – ook geldt voor de deelnemersraad, regelt dit amendement dat in de nieuwe wetgeving ook aan de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad een beroepsrecht toegekend wordt. Dat ligt in de rede, nu in het voorliggende wetsvoorstel bij paritair bestuurde pensioenfondsen de deelnemersraad wordt omgevormd tot een deelnemers- en pensioengerechtigdenraad en bij pensioenfondsen met onafhankelijke besturen het belanghebbendenorgaan in het wetsvoorstel wél een beroepsrecht krijgt.

Doordat in dit amendement ook is voorgesteld om aan de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad soortgelijke adviesbevoegdheden toe te kennen als die de huidige deelnemersraad thans heeft, blijft het beroepsrecht voor de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad gekoppeld aan het adviesrecht voor die raad.

Beroepsrecht minderheid van de deelnemersraad

Tevens strekt dit amendement ertoe het wetsvoorstel in overeenstemming te brengen met het onlangs tot wet verheven initiatiefwetsvoorstel van de leden Koser Kaya en Blok (wet van 23 april 2012, Staatsblad 2012, 203). Deze wet kent aan een minderheid van de deelnemersraad een beroepsrecht toe. Er is geen goede grond om zo kort na deze wetswijziging dit minderheidsrecht weer te laten vervallen. Integendeel, nu in het voorliggende wetsvoorstel bij paritair bestuurde pensioenfondsen de deelnemersraad wordt omgevormd tot een deelnemers- en pensioengerechtigdenraad en bij pensioenfondsen met een onafhankelijk bestuur wordt voorzien in de instelling van een belanghebbendenorgaan, ligt het in de rede het beroepsrecht toe te kennen aan een minderheid van de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad en het belanghebbendenorgaan.

Het beroepsrecht beoogt een rechterlijke uitspraak te kunnen verkrijgen indien twijfel bestaat over de vraag of het fondsbestuur aan de wettelijke plicht tot evenwichtige belangenbehartiging in het pensioenbeleid voldoende inhoud heeft gegeven. Besturen zijn klein en lang niet alle groeperingen (jongeren, ouderen, mannen, vrouwen, etc.) kunnen daarin zitting hebben. Bovendien worden in het bestuur besluiten genomen bij meerderheid van stemmen. Het feit dat de geledingen van deelnemers en pensioengerechtigden zitting hebben in het bestuur garandeert dus niet dat de besluiten altijd evenwichtig zijn. Daarom blijft de beroepsmogelijkheid voor een minderheid in de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad van essentieel belang.

Verworpen. Voor: PVV, 50PLUS, D66, GroenLinks, PvdD en SP.

Artikel I, onderdeel D en artikel II, onderdeel C

6 (Schouten)

Dit amendement beoogt naast een paritair bestuur en een onafhankelijk bestuur, het bestuursmodel van een gemengd bestuur als keuze voor de pensioenfondsen te introduceren.

In het wetsvoorstel is een gemengd bestuur, het zogenaamde one tier board niet opgenomen als bestuursmodel. Het doel van dit amendement is dat pensioenfondsen alsnog de mogelijkheid krijgen om te kiezen voor het bestuursmodel van het one tier board. Voor het draagvlak is het noodzakelijk dat de belanghebbenden zoals de werkgevers, werknemers en pensioengerechtigden goed zijn vertegenwoordigd en zeggenschap hebben. Het one tier board is een bestuursmodel dat hiervoor een goede mogelijkheid biedt. In het one tier board bestuursmodel hebben de belanghebbenden bovendien ook belangrijke goedkeuringsbevoegdheden. Zodoende kunnen zij de toezichthoudende rol vervullen. Daarnaast past het one tier board bestuursmodel binnen de huidige principes voor goed pensioenfondsbestuur.

Ingetrokken.

Artikel I, onderdeel D

7 (Schouten)

Dit amendement regelt dat de voorgestelde beperking van het aantal zetels van de werkgever in het paritaire bestuursmodel bij premiemaximalisatie komt te vervallen. Voor behoud van het draagvlak van het arbeidsvoorwaardelijke pensioen is het essentieel dat het primaat zowel bij werkgevers, werknemers als pensioengerechtigden ligt. Het eenzijdig

afzwakken van de positie van de werkgever draagt niet bij aan de betrokkenheid van werkgevers, met als gevolg dat het stelsel onder druk komt te staan. Daarnaast zijn pensioencontracten (her)onderhandelbaar. Ook na afloop van een contractperiode kan de werkgever hierdoor alsnog geconfronteerd worden met risico's. De koppeling tussen premiemaximalisatie en het aantal zetels van werkgevers in het bestuur is zodoende niet logisch.

Ingetrokken.

Artikel I, onderdeel C

9 → **16** (Voortman)

Ruim 70% van alle zelfstandigen start vanuit een vaste baan. Zij kunnen, met de huidige wetgeving, slechts 10 jaar hun pensioenopbouw vrijwillig voortzetten. Daarna zijn zij veelal aangewezen op verzekeringsproducten en is er een groot risico dat zij een onvolledige pensioenopbouw hebben. Dit amendement regelt daarom dat de vrijwillige voortzetting van een pensioenregeling door ZZP'ers onbeperkt kan worden uitgevoerd zolang de ZZP'er winst uit zijn onderneming geniet.

Ingetrokken.

Artikel I onderdelen D, J en K

26 (Madlener)

Dit amendement kent een meer uitgebreid adviesrecht en een beroepsrecht toe aan, naast het belanghebbendenorgaan in de onafhankelijke modellen, de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad in het paritaire, paritair gemengd en omgekeerd gemengd bestuursmodel. Hierdoor is de invloed van de belanghebbenden op twee niveaus binnen het pensioenbestuur ingebed. Dit komt het dualisme binnen het pensioenbestuur ten goede en zorgt voor een extra middel om de belangen van de belanghebbenden in de besluitvorming te waarborgen. De vormgeving van het adviesrecht borduurt voort op de regeling uit de huidige wet en het wetsvoorstel Koşer Kaya Blok.

Dit amendement voorziet tevens in de mogelijkheid tot beroep dat kan worden aangetekend door (een minderheid van) de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad of het belanghebbendenorgaan bij de Ondernemingskamer.

Ingetrokken.

Artikel I, onderdelen D en J

18 → **36** (Van Weyenberg)

Adviesrecht

Het doel van een pensioenfonds is het zorgen voor goede pensioenen voor de verzekerden van het fonds. Het fonds beheert daartoe uitgesteld loon van de verzekerden. Het zijn daarom primair de verzekerden die – binnen het kader van de wet – bevoegd en verantwoordelijk dienen te zijn met betrekking tot alle belangrijke inhoudelijke en procedurele besluiten van het fonds, want die besluiten raken hen direct. Daartoe dient de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad over alle belangrijke besluiten een adviesrecht te krijgen. Zo'n adviesrecht bestaat in de huidige situatie wel voor de deelnemersraad. Echter, in dit wetsvoorstel ontbreekt een adviesrecht voor de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad. Dit amendement brengt daar verandering in.

De in de Nota naar aanleiding van het verslag gegeven argumentatie voor het niet toekennen van adviesrechten aan de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad is niet sterk. Het argument dat pensioengerechtigden vertegenwoordigd zijn in het bestuur, waardoor verdere medezeggenschap voor deze groep niet nodig zou zijn, sterker nog, ongewenst is, tast echter tevens de medezeggenschapsspositie van werknemers aan. Dit argument miskent voorts het verschil tussen de collectieve bestuursverantwoordelijkheid en de rol van de deelnemers en pensioengerechtigden bij de behartiging van deelbelangen in de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad. Het is niet voldoende om de adviesfunctie over te laten aan een raad van toezicht of visitatiecommissie, welke bestaat uit buitenstaanders die zelf niet worden geraakt door die besluiten.

Voorts zijn besturen doorgaans klein. Er zitten slechts enkele deelnemers en pensioengerechtigden in. Het is daardoor onmogelijk de diversiteit van de populatie van verzekerden van een fonds in het bestuur te vertegenwoordigen. De diversiteit kan in de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad veel beter tot zijn recht komen. Iedere specifieke groep heeft zicht op de eigen problemen die in de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad wel gesignaleerd kunnen worden. Daarom is het van belang dat de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad geconsulteerd wordt voorafgaande aan belangrijke besluiten.

Beroepsrecht

Het beroepsrecht beoogt een rechterlijke uitspraak te kunnen verkrijgen indien twijfel bestaat over de vraag of het fondsbestuur aan de wettelijke plicht tot evenwichtige belangenbehartiging in het pensioenbeleid voldoende inhoud heeft gegeven. De deelnemers- en pensioengerechtigdenraad is bij uitstek het orgaan dat in aanmerking komt om daartoe het initiatief te nemen, omdat in dit orgaan de diversiteit in de samenstelling van het verzekerdenbestand het beste tot uitdrukking kan komen.

Zoals dat thans – ingevolge artikel 217 Pensioenwet – ook geldt voor de deelnemersraad, regelt dit amendement dat in de nieuwe wetgeving ook aan de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad een beroepsrecht toegekend wordt. Dat ligt in de rede, nu in het voorliggende wetsvoorstel bij paritair bestuurd pensioenfondsen de deelnemersraad wordt omgevormd tot een deelnemers- en pensioengerechtigdenraad en bij pensioenfondsen met onafhankelijke besturen het belanghebbendenorgaan in het wetsvoorstel wél een beroepsrecht krijgt.

Doordat in dit amendement ook is voorgesteld om aan de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad soortgelijke adviesbevoegdheden toe te kennen als die de huidige deelnemersraad thans heeft, blijft het beroepsrecht voor de deelnemers- en pensioengerechtigdenraad gekoppeld aan het adviesrecht voor die raad.

Ingetrokken.

Moties

39 (Ulenbelt) over een evenredige samenstelling van besturen van pensioenfondsen
Verworpen. Voor: PVV, 50PLUS, PvdD en SP.

40 (Van Weyenberg) over toetsing van vergroting van kennis van bestuurders met voorschrift door DNB
Aangenomen. Tegen: VVD.

41 (Van Weyenberg en Vermeij) over monitoren van de ontwikkelingen met betrekking tot diversiteit
Verworpen. Voor: CDA, ChristenUnie, 50PLUS, D66, GroenLinks en PvdA.